

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року

№ 41 (4016).

П'ЯТНИЦЯ

7

ЖОВТНЯ 1988 р.

Ціна 8 коп.

«Суботці? А, це там, де люди багато живуть...» «Життя без прикрас» очима голови сільради —

3

стор.

Досі ми з нагоди свята Конституції займалися славо-слів'ям на адресу нашого Основного закону. Але час дик-

тує необхідність вдосконалення і цього правового документа —

4

стор.

Четвертий випуск сторінки красного слова «Соняшник» — 6—7 стор.

Сюди не приходять через те, що «всі ішли». А от Шекспіра ставлять,

хоч ставлять далеко не всі... «Санич і його театр» у сторінці «До сімнадцяти і старші»

8

стор.

СЬОГОДНІ — ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ СРСР

ПРО Суботці писано-переписано. На різних рівнях, здебільшого в піднесених тонах. Село якось враз стало знаменитим. І доки всюдисущі журналісти від міськрайонної газети до журналу «Советский Союз» шукали розгадку його феномену, на адресу сільради, місцевого колгоспу імені Леніна йшли листи. Сотні, тисячі, з одним-єдиним проханням: візьміть на роботу. Писали з віддалених прикордонних застав і сусідніх колгоспів, писали дипломовані спеціалісти і вихованці вишньо-трудова колонія. Людям рухалась надія — жити заможнє, в умовах, які мало чим відрізняються від міських, мати цікаву роботу. Скажемо відразу: і те, і інше в Суботцях є. Та є й свої проблеми, великі і малі, характерні для сьогодиньшого переломного часу. Саме про них бесідує наш кореспондент з головою виконкому Суботцівської сільської Ради народних депутатів Знам'янського району Олександром Івановичем ГОРБАТЕНКОМ.

І господарських керівників. Власно, цей процес вже розпочався. Один з керівників нашого щоденного заводу (не називаючи його прізвища, адже людина вешт-решт зрозуміла помилковість своєї позиції), будучи депутатом сільради, просто — напросто ігнорував діяльність цього органу. Та після партконференції в поведінці товариша стався рішучий злам. Нині він і сам бере найактивнішу участь в діяльності Ради, і підприємство робить немало для благоустрою, соціального розвитку Суботців.

— Здається, тут вам гріх скажикити на неухагу, адже село в бундальному розумінні квітуче...
— А знаєте як усе починалося? Ні? Розповім.
У 1963 році (я працював тоді секретарем парткому місцевого колгоспу) Григорій Кіндратович Чабан подав ідею розбити на всіх вулицях клумби. Прихильників у нього знайшлося небагато, адже всім здавалося це просто забавою. Тим паче, що вистачало у Суботців і проблем куди серйоз-

ніша. Власно, їхня соціальна сфера. У цьому плані нашому виконкомові й працюється легко. Практично кожний наказ виборців ми реалізуємо завдяки зусиллям колгоспу. Скажімо, нинішнього року в селі Коханівці було впорядковано вулицю, названу ім'ям нашого земляка, колишнього воїна-інтернаціоналіста Миколи Чермериса. Там же колгосп спорудив сучасний магазин, у Суботцях почав діяти танцювальний майданчик... Подібних прикладів я міг би навести немало.

факт. На початку вересня відбулася сесія сільської Ради. Водій Юрій Коцюба мав того дня працювати. Хлопець попросив товаришів підмінити його. Не повірите, але подібне в моїй багатолітній практиці трапилося вперше.

Наша розмова з Олександром Івановичем уже за-вершувалася, коли до його кабінету зайшов черговий відвідувач.
— Олександр Івановичу, чи можна новий талон на цукор виписати, — попросив він. — Дружина загубила...
Голова сільради втомлено зітхнув:

плекси. Вся надія була на те, що людина продуктивно відпрацювавши зміну, весь свій вільний час присвятить самовдосконаленню. Шкода, але ті добрі наміри так і не вдалося реалізувати сповна.

Висловлю свою суб'єктивну думку з деяких сьогодиньських проблем, що аж ніяк не сприяють гармонійному розвитку особи. Візьмемо той же орендний чи сімейний під'їзд. Хоча справа! Безперечно! Але при одній умові — насиченості, снажінню, ферм засобами малої механізації. Щоб люди не надірвалися за наробованці, щоб мала час і

ЖИТТЯ

— Олександр Івановичу, після XIX Всесоюної партійної конференції відродження революційного заклинку «Вся влада — Радам!» стало фантомом. Та чи все виходить на практиці так, як було задумано?
— Рішення партконференції радують, насамперед, своєю конкретністю. Але, звичайно, не з усіх проблем політичної резолюції конференції отримали ми практичні рекомендації. Це стосується, скажімо, боротьби з бюрократією. Тут багато що повинно вирішувати саме життя, практика. Мені здається, що є загроза, передаючи вирішення економічних питань Радам, передати їм і все бюрократичне «надбання».

— Чи можна уникнути цього?
— На мій погляд, бюрократія — наслідок централізованої економіки, і щоб ліквідувати її, треба перш за все орієнтуватися на трудові колективи. Основи бюрократичного апарату було закладено ще в пору «воєнного комунізму». Згодом, в часи непу була спроба вирвати злочасне коріння шляхом децентралізації управління економікою. На жаль, справу, розпочату В. І. Леніним, не довели до логічного завершення.

— Олександр Івановичу, хотілося б почути вашу думку щодо майбутньої політичної реформи.

— Доцільна вона чи ні — покаже час, повсякденна практика. В одному я не сумніваюся: до управління державними справами повинні бути причетними яко-

БІЗНЕС

мога більше людей. Адже зараз як: реальна влада — у партійних комітетів, вони, окрім вирішення політичних питань, диктують й економічну політику. Тим часом, обираються партійні комітети лише членами КПРС. Але ж до участі в обранні перших осіб мають бути причетними всі. Це й стане можливим у тому разі, коли партійні керівники одночасно очолюватимуть місцеві Ради. Виправдовувати людину довіря — обертуть її на новий строк, ні — доведеться і партійному комітету задуматися про доцільність використання такого товариша на керівній посаді.

Не сумніваюся, що нова розстановка сил змусить повернутися обличчям до проблем, реального нашого жит-

тя. Разом із кількома активістами сільради у вільний від роботи час (Григорій Кіндратович працював агрономом, якраз закладав наш знаменитий сад) почав ми висаджувати сквери, планувати алею Слави. Скоро ця затія захопила більшість суботчан, якщо не всіх. Звідтоді й почалася та добра традиція — біля кожного двору висаджувати квіти.

— У віці кидатися не тільки це, а й добротні будівлі...

— Це заслуга нашого колгоспу-мільйонера. Щороку ключі від квартири отримують 30—40 сімей члени колгоспу. Власно, всі прибутки господарства «працюють» на людей. Поліпшуються умови праці, роз-

До речі, згадав тільки те, що робилося за наказами молодих виборців.

— Доречно, мабуть, було б згадати й про діяльність молодих депутатів...

— Згоден, 355 обранців — дев'ять комсомольців. Молоді люди працюють у різних сферах, обіймають нерівнозначні посади. На жаль, різняться й їхні ставлення до депутатських обов'язків. Ні, комсомольці не відмовляються від тих чи інших доручень, відвідують сесії сільської Ради. Але справжню ініціативу, на яку ми сподіваємося, проявляють далеко не всі. Серед кращих молодих депутатів назвав би хіба що зоотехнік Ілну Гладун, водія, колишнього воїна-інтернаціоналіста Сергія Багулю, механіка щеченевого заводу Олексія Жеменюка. Хоча заради справедливості скажу: поволі, але невинно люди активізуються. На мій погляд, це має прямий зв'язок із тими позитивними процесами, що відбуваються у нашому суспільстві. Ось дрібний, здавалося б, але дуже характерний

Ніч на підтвердження цих слів до кабінету зайшов дільничний інспектор міліції:

— Олександр Івановичу, підпишіть характеристику (він назвав прізвище одного з громадян Суботців). Учора знову напився, влаштував білку...

— І що ж, на вашу думку, можна протиставити цьому ганебному явищу? — перепитав я голову трохи згодом.

— Справжню культуру, духовність. Микита Сергійович Хрущов свого часу наробив немало помилок. Але багато в чому був він і далекоглядним. Скажімо, створюючи соцміста, дбав насамперед про всебічний розвиток особи. Створювалися цілі культурні ком-

лективів СРСР, НДР, ЧССР, на якій можна познайомитися з досвідом роботи зарубіжних друзів, поділитися своїм. З радянської сторони не з'явилось жодного представника. А зустріч, між іншим, була дуже продуктивною — німецькі будівельники, наприклад, всерйоз зацікавилися методами роботи бригади Іржі Книги з Чехословаччини. Потім спробували у себе — результа-

тарі комсомольських організацій криворізьких підприємств, які зводять КГЗКОР, повністю самостійно від будівництва, хоча при бажанні тут можна знайти широке поле діяльності для комсомольських організацій. Тоді ж, на бюро, працівники міськкому говорили, що, справді, становище

ловне — комсомольці КГЗКОРУ пасивні не тільки тому, що не хочуть чогось робити, а тому, що не бачать якихось конкретних справ, за які вони можуть взятися. Тут, звичайно, велика роль відводиться реорганізованому комсомольському штабу будови, який повинен взяти на себе роль організатора і координатора. Перші ірні вже є: комсомольці вирішили взятися за спорудження клубу у підвалі

ВСЯ ЕНЕРГІЯ ПІШЛА НА СЛОВА?

Твердження про те, що нинішня звітно-виборна кампанія повинна набути особливого смислу — справедливо. Однак далеко не всюди комсомольці це відчували. Але, що стосується гірничо-збагачувального комбінату окислення руд, який зводиться у Долінській, то ситуація там спонукає до прямої і відвертої розмови.

І справа не тільки в тому, що будова за участю країн-членів РЕВ загрожує перетворитись на догободу, що тут в один тулий і міцний клубок зав'язалась маса злободенних і болючих проблем, про які, до речі, йшла мова на недавніх спільних зборах комуністів, що беруть участь в будівництві КГЗКОРУ...

Тривожить те, що, як було сказано на цих зборах, «комсомол втрачає свій авторитет на будові». Причому будова комсомольська, ударна... І це якраз в той момент, коли багато хто з виступаючих відзначав, що нинішній рік для будівництва комбінату — переломний. І від того, як вдасться вирішити сьогодиньші проблеми, багато в чому залежить дальша доля майбутнього металургійного гіганта.

Момент відповідальний і навряд чи може залишити байдужим будь-кого з учасників будівництва. Тож очікувалося, що звітно-виборні збори в перинних комсомольських організаціях пройнуть неформально.

...Комсомольська організація управління комбінату налічує трохи менше сотні комсомольців. Вона найбільша на будівництві. Доповіль заступника секретаря комсомольського бюро Дмитра Цветкова на звітно-виборних зборах конкретністю не відзначалася. Бо, якщо бути об'єктивним, говорити не було про що. Тому що про проблеми всі вже й так знають, а як їх вирішувати, коли навіть на вищому рівні їх не можуть розв'язати? Тож хоч і були критичні і гострі виступи комсомольців, але конструктивних пропозицій не було, хіба що: «Давайте будемо звільнятися від інертних товаришів».

— Приблизно як так, або ще гірше пройшли збори і в інших первинних, — в голосі секретаря об'єднаного комітету комсомолу Дмитра Кучера не відчувалось ентузіазму, — критичних слів було сказано

чимало, але приблизно такого типу, — «чого ви нам не можете організувати дозвілля» або ще щось. Тож, як результат, самі мало що пропонували.

— Хоча виступали і з ідеями, — вступає в розмову начальник штабу ЦН ЛКСМУ на будові Віктор Зінченко. — Наприклад, на зборах в енергосилово-му цеху хлопці гаряче говорили: «Давайте організуємо свій ансамбль, ви тільки дайте нам апаратуру, а ми вже самі все заорганізуємо». Добре, почав я займатися цим, адже придбання апаратури — справа копійка, це ж не один-два карбованці, а кілька тисяч. Ну й що? Тепер не можу знайти тих хлопців і самі вони не з'являються...

На згаданих вже спільних партійних зборах секретар Криворізького міськкому партії С. А. Стежко навів такий факт: скільки розмов було про необхідність будівництва спортивного майданчика, наразі зробили. Тепер там повноправний господар — бур'ян...

Зінченко згадує, що під час Інтернаціональної вахти Миру були всюди висловлені оголошення що тако-го-то дня відбудеться зустріч керівників комсомольсько-молодіжних ко-

ти вражаючі, підвищилися і шанівність робіт, і якість. Зате на урочистий вечір закриття вахти, який організували зарубіжні друзі (ясна річ, було і диско-шоу, і розважальна програма), прийшло вже не двадцять наших представників, як намічалось, а майже вдвічі більше... Тож важко не погодитися з Віктором Зінченко, що ми маємо справу не стільки з пасивністю скільки з елементарною споживацькою психологією. От і на звітно-виборних зборах на констатацію недоліків у комсомольцях же вистачало енергії та ентузіазму, а до конкретних справ руни вже не доходили.

Але чи буде повністю справедливим і однозначним цей висновок — в усьому винні самі рядові комсомольці? Може все-таки чимало залежить від лідерів — секретарів комсомольських бюро і груп-комсоргів, адже кому як не їм, до снаги «розбудити» комсомольців, «розворушити» їх.

— Звичайно, погоджується Віктор, — але стосовно лідерів, їх зацікавленість позавчора я випустив на бюро Криворізького міськкому комсомолу, говорив про те, що секре-

КОРПУНКТ «МК» НА БУДІВНИЦТВІ КГЗКОРУ

треба виправляти, а тих, хто не хоче повернутись обличчям до комсомольської будови, змусимо це зробити... І що ж? Сьогодні, як бачиш, на засідання ради секретарів з'явився всього четверо — це з десяти.

Ми розмовляли з ним тоді, коли секретарі відправилися на об'єкти, де працюють їхні комсомольці. Перед цим Зінченко порекомендував, на що в першу чергу звернути увагу — підготовку до зими, на умови праці і побуту, підготовку до 70 річчя ВЛКСМ. Потім, коли комсомольські лідери зібралися в кабінеті у Зінченка, відбулася ділова розмова, яка стосувалась всього: і як проводиться перевезення людей, і як регулярно міняється білизна в готелі, де живуть молоді будівельники.

А після всього начальника комсомольського штабу запропонував разом продумати — яку справу може підняти кожна з комсомольських організацій, і не просто підняти, а й довести її до кінця.

Ось це, здається, і го-

гуртонитку, молоді водії автотранспортного цеху теж відгукнулися на дві пропозиції, висловлені Зінченко. Щоправда, як що першу з них — поїздку у Ірпінь Ріг на циркову виставу — підтримали дружно, то другу — спорудити душеву і сауну в приміщенні поряд з автоцехом, яке зараз пусте, але повністю придатне для облаштування сауни, — зустріли вже не так гаряче...

Коли я запитав Дмитра Кучера, чи звітно-виборна кампанія стала якимось особливим етапом в житті їхньої комсомольської організації, він відповів, що показав час. В тому ж енергосилово-му цеху, де хлопці так переконливо говорили про бажання створити свій ансамбль і далі слів діло не пішло, комсомольці обрали своїм секретарем Руслана Явора, ініціативність й ентузіазм котрого дозволяють вірити в те, що йому вдасться перебороти інертність у своїй організації, поведати хлопців за собою.

Хоча з іншого боку — далеко не всюди обрали саме таких лідерів...

М. МЕДВІДЬ,

м. Долінська,

Закон, за який борються сьогодні — день Конституції

У КАБІНЕТІ заступника голови обласного комітету Т. Т. Дмитренка — мінімум обстановки. Певно, це цілком закономірно — тут має бути тільки необхідне для роботи. Тим більше, приємно було побачити поряд із папкою з грифом «ділова інформація» томик В. О. Сухомлинського, «Довідник «Письменники Радянської України»...

Господарка кабінету ще порівняно недавно сама працювала в комсомолі. Нині ж у її компетенції — питання народної освіти, соціального забезпечення, видавничої справи та преса, діяльність ряду громадських організацій, майстерень Худфонду СРСР, жіночих рад, комісій у справах неповнолітніх, впровадження нових радянських обрядів та багато іншого — все годі й перерахувати. І все це важливо, бо має безпосередній вихід на наші будні — будні громадян Радянського Союзу.

Мабуть, не випадково й наша розмова розпочалася із запитання, актуального нині в усіх без винятку куточках нашої країни.

КОР.: Тетяно Тимофіївно, щойно ми ознайомилися з виступом М. С. Горбачова на новій зустрічі в ЦК КПРС із керівниками засобів масової інформації, ідеологічних установ і творчих спілок. У ньому є такі слова: «Треба буде виробити новий виборчий закон, доповнення до Конституції...» Певно, йдеться про державні питання, які прямо стосуються органів народоуладдя!

Т. Т. ДМИТРЕНКО: Ми звикли називати нашу Конституцію найдемократичнішою, найгуманнішою в світі. І, певно, це значною мірою справедливо. Але давайте запитало себе й так: чи завжди проголошені нею права сповна забезпечувало діюче законодавство? На жаль, нерідко ми знаходимо в правових актах такі трактування, що, м'яко кажучи, не зовсім відповідають нашому Основному закону. Тобто, проголошених нами ж гуманних законів треба аміти дотримуватися. І це стосується не лише прав громадян, але і їхніх обов'язків.

Щодо доповнень до Конституції, то вони, певно, повинні закріпити поглиблення демократії, створити правову основу для соціалістично-

го плюралізму, який означає зовсім не анархію, а вільне обговорення реальних проблем суспільства з метою їх вирішення на справедливій демократичній основі.

Втім, у нас і нині є немало можливостей для того, щоб враховувати різні думки й пропозиції. У нашій області для цього служать, приміром, «прямий зв'язок», під час якого громадяни мають можливість звернутися по телефону до відповідальних працівників управління, висловити їм свої думки і пропозиції. Ще одна форма — попередня публікація тез, доповіді, яка має прозвучати на черговій сесії, інших матеріалів, широке обговорення їх на засіданнях постійних комісій. Або й таке наприклад, Кіровоградський райвиконком обласного центру провів свою сесію на заводі «Гідросила» (йшлося в основному про економічні, соціальні питання, актуальні для цього великого підприємства). Такі зустрічі хороші ще й тим, що дають можливість познайомитися із думкою спеціалістів, узяти, як дивляться на проблеми робітники.

Тепер ще скажу кілька слів про висунення на виборах двох і більше кандидатів у депутати. Експеримент, який проводився в Гайворонському районі, підтвердив: саме в такому напрямі й треба діяти. Крім того, слід уточнити врешті статус того кандидата в депутати, який не був обраний. Поки що він якийсь невпевнений. І, мабуть, слід подумати про продовження строку чинності новообраної Ради (приміром, до 5 років).

Досі у нас висували кандидатів тільки трудові колективи, громадські організації. А було б не зайве забезпечувати представництво у Радах не лише трудових колективів, а всіх категорій населення. Це дозволило б враховувати повніше їхні потреби та запити.

КОР.: Ви говорите про те, що має забезпечити записані в Конституції права громадян. Але ж є ще й обов'язки...

Т. Т. ДМИТРЕНКО: Люди мають сьогодні вчитися демократії — це чи не найголовніший обов'язок виборця. Тобто, вчитися культурі дискусій, повазі до всіх кандидатів, а не лише тих, які їм

подобаються. І, звичайно ж, висока громадянська свідомість передбачає добросовісне ставлення до своєї роботи. Адже, чого гріха таїти, чимало людей нині звертається до нас за допомогою, але чи всі з них досить попрацювали для того на своєму місці, щоб у органів влади була можливість забезпечити їхні потреби? Приміром, всі хочуть жити в благоустроєних квартирах, а нові будинки здаються з недоробками; всі ми хочемо мати свіжі овочі й фрукти по невисокій ціні, а тим часом гонимі цією продукцією гинуть на полях або на озочевих базах...

КОР.: Отже, правова й економічна реформа взаємопов'язані...

Т. Т. ДМИТРЕНКО: Це єдиний процес. Адже та обставина, що раніше ми гасили в людях їхні творчі пориви саме економічними методами, не могло не позначитися на їхньому ставленні до роботи. Усуваючи перешкоди на шляху економічних методів господарювання, ми повинні передусім подбати про усунення надмірної регламентації виробничої діяльності як окремих працівників, так і цілих колективів. Звичайно, що становище, коли поганий працівник, ледар, п'яниця і умілий, чесний робітник одержують майже однаково, ненормально. Ледар у такому разі справедливо починає вважати, що «якось проживе», а творча людина у такій обстановці, не маючи ніяких стимулів, втрачає інтерес до роботи... Висновок із сказаного один: у нас є нагальна потреба підняти і правову культуру, і культуру виробництва.

КОР.: Ще у V столітті до нашої ери древні греки нарікали на те, що їхні народні збори почали ігнорувати закони, що привело до стирання різниці між власне конституційними законами і постановами цих зборів...

Т. Т. ДМИТРЕНКО: Звичайно ж, ми за те, щоб головна роль належала конституційним законам. А про деякі постанови мушу сказати ще й таке: нерідко вони приймаються без достатнього врахування наших можливостей. Приміром, постанова гарантує ветеранові війни квартирний телефон, але далеко не завжди є можли-

вість забезпечити це, особливо у віддаленому селі. Звичайно, це не значить, що постанови не потрібні. Але не треба плутати права, гарантовані Конституцією, із правами, які дає та чи інша постанова.

КОР.: Нині ми маємо немало прикладів того, як наші закони, в тому числі й конституційні, порушують ті, хто має би їх захищати...

Т. Т. ДМИТРЕНКО: Один із шляхів для усунення зловживань службових осіб — поглиблення демократії. Адже вона означає відсутність келійності у прийнятті рішень, широке обговорення і участь у вирішенні поточних питань широких верств населення. В умовах демократії представник влади не лише увесь час на виду, але й підзвітний тим, хто його обрав...

А те, що дехто навчився закони обходити, свідчить і про невідповідність їхньої загальної та правової культури вимогам часу. В умовах широкої демократії таким функціонерам створюється «режим найменшого сприяння».

КОР.: Як ви ставитеся до майбутнього Закону про молоді?

Т. Т. ДМИТРЕНКО: Прагнення до затвердження такого закону — явище цілком нормальне, воно відповідає Конституції. Але чи готова наша молодь боротися за такий закон, а тим більше дотримуватися його? Тут, з огляду на цілий ряд молодіжних проблем, можуть виникнути й сумніви.

Загалом же я бачу покликання органів народної влади у підвищенні ефективності народного господарства, послідовній реалізації програми соціальних перетворень, зміцненні політичних основ Радянської держави, у тому, щоб забезпечувати дотримання справедливих законів. А справедливі закони ті, за які народ готовий боротися. І, звичайно ж, не слід забувати, що життя міняється, а з ним міняються й законодавства. Непорушним має бути лише гуманний, наснажений соціалістичним змістом дух наших законів, головним із яких по праву є наша Конституція.

Вів розмову
С. ПЕТРЕНКО.

1937

РІК БУВ ПЕРШИМ ПІСЛЯ ПРИЙНЯТТЯ СТАЛІНСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ СРСР

ною бандою шкідників у сільському господарстві району:

«Першим на суді допитували колишнього ветлікаря райветлікарні Б. С. Ткачука.

— Коли ви вступили до контрреволюційної організації?

— У 1931 році мене було завербовано...»

А далі — імена, прізвища, які продовжували міцний ланцюг репресій. І як висновок: «Ця контрреволюційно-офіцерська банда ставила своїм завданням знищувати будь-якими засобами поголів'я худоби в районі».

Та повернемося до промови Молотова у Великому театрі. «Право на працю», «право на відпочинок», «на освіту»... Тільки тепер ми дізнаємося всю правду про те, що «сталінська конституція» поряд з дійсними правами несла й інші.

Право на працю... Хто зміг нині підрахувати кількість «снів Росії», які від-

працювали це право під небом Магдана?

Право на відпочинок... Хто відповість за «відпочинок» радянських людей, названих жорстоким словосполученням «ворог народу», там, за колючим дротом спецтаборів?

Право на освіту... Навіщо ж та освіта, яку здобували вони там? А якщо вже казати про «освіту вищу», то це напевно двадцять п'ять років плюс ще кілька позбавлень громадянських прав.

Але тоді, в тридцять сьомому, напередодні чергових виборів у Верховну Раду СРСР, люди всього цього ще не знали. Вони вірили Сталіну. Вірили тому, що «сталінська Конституція СРСР — підсумок боротьби і перемог Великої Жовтневої Соціалістичної революції». І тому, що необхідно «викоріювати ворогів народу — троцькісько-бухаринських шпигунів і шкідників, наймитів

іноземних фашистських розвідок». Вірили і віддавали свої голоси кращим людям країни соціалізму.

Колгоспники артілі імені Димитрова Тарасівської сільради — «найкращому соратнику товариша Сталіна, славному чекісту М. І. Єжову», артіль імені Сталіна Аджамського району — «рідному і любимому Сталіну», артіль імені Блюхера Федорівської сільради — маршалу В. К. Блюхеру... А ще — Косареву, Кагановичу, Ворошилову. Катів та їхніх жертв обирали разом. Під акомпанемент «Пісні про Сталіна», складеної, до речі, на мотив Державного гімну країни:

«Від краю до краю, над морем
і в горах,
Де креслить орел між вершинами
путь,
Про рідного Сталіна, у вільних
просторах,
Чудесної пісні народи ведуть».

А колгоспники співали частівки про вибори:

«Зібралися колгоспники
На свою раду,
Висувати кандидатів
У Верховну Раду.
Ми міцні, непереможні,
Ми міцніше сталі.
Першим нашим кандидатом
Є любий Сталін...»

Такою була перша річниця Конституції СРСР. Закінчувався важкий для країни тридцять сьомий рік. І як наказ на рік тридцять восьмий лунала слова народного комісара оборони Союзу РСР маршала Радянського Союзу К. Ворошилова:

— Фашистські розвідки і їхні троцькісько-бухаринські агенти не склали отруйної зброї. Стежте зрізніше за підступами ворогів соціалізму!

Країна, «де так вільно дихає людина», зустрічала двадцять перший рік Радянської влади...

С. МАКСИМОВ.

5 ГРУДНЯ 1937 року виповнювалася перша річниця прийняття радянським народом Конституції СРСР. А напередодні всі газети країни помістили промову В. М. Молотова на урочистому засіданні у Великому театрі столиці.

«Демократизм нашого ладу характеризується тим, що наша Конституція говорить про такі права трудящих, як право на працю, право на відпочинок, право на безплатну освіту аж до вищої для всіх трудящих. (Оплески). Про такі права трудящих говорять тільки Сталінська Конституція! (Бурхливі оплески. Вигук: «Хай живе товариш Сталін!»).

Але гортаючи газету «Кіровоградська правда» з цією промовою, ніяк не можеш позбутися якоїсь роздвоєності почуттів. У Кіровограді того грудневого дня гастролював державний російський театр МАРСР. В програмі — «Овод». Кіно-театр імені Держинського демонстрував «Петра Першого», а «Сивашень» — грузинську кінострічку «Каджеті». Сама газета повідомляла про нагородження великої групи командирів, політпрацівників, інженерів і техніків робітничо-селянської Червоної Армії урядовими орденами і нагородами. Численні виступи рясніли заголовками типу «Покоління, народжене Жовтнем», «Щасливе материнство», «Я — щасливий», «Мое життя прекрасне», «Мені двадцять років». А поруч з ними — «Ворожа вихватка», «Суд над бандою шкідників», «Догляд за худобою доручено ворожим людям», «До кінця викорчувати ворожий намул».

Кіровоградці з жахом дізнавалися також про те, що в «селі Грузькому розперезалася... ворожа агентура». Підставою для подібної заяви стало прохання колгоспників Грузького до сільської ради про використання церкви для культурних потреб!

А наприкінці листопада тридцять сьомого в Кіровограді розпочав свою роботу суд над контрреволюційно-диверсій-

ЩО ЗА СЛОВОМ «ТРИВОГА»?

Останнім часом питання екології дістали постійну прописку на сторінках тижневика. І все ж — з огляду на різке загострення проблем пов'язаних із охороною навколишнього середовища — чи можна вважати, що преса області (і «Молодий комунар» в тому числі) знайшла своє місце в екологічному русі та що публікації, які вже з'явилися, мали якийсь вплив на вирішення назрілих проблем? З метою знайти відповіді на ці запитання редакція й звернулася до старшого інспектора обласної інспекції з охорони природи М. П. ГАМОВА.

КОР.: Микола Павлович, із наших попередніх публікацій читачі довідалися про окремі розрізнені аспекти екологічної обстановки в області. Вам же, певно, відома ширша картина. Давайте почнемо нашу розмову із загальної характеристики проблем охорони водних запасів такої дорогої в степах води.

ГАМОВ: На мій погляд, наші біди у збереженні водних ресурсів породжує дисбаланс у питаннях спо-

Підсумок освоєння капіталовкладень на будівництво водохозяйствних об'єктів нині складає по області 92 проценти. Це найбільше за останні 10 років. І все ж...

Незважаючи на те, що введення в дію другої черги очисних у Кіровограді перенесено на наступний рік (це вже крайній строк), влітку під час відвідань об'єкту природоохоронною інспекцією там не було помічено жодного будівельника... Значно менше половини коштів освоєно на бу-

КОР.: Із ваших слів випливає, що можливості області в забезпеченні очищення води значно менші потреб. Як же компенсувати цей розрив хоч би частково?

ГАМОВ: Тут далеко й ходити не треба. Згадайте, скільки у нас сміттєзвалищ на берегах річок, в посадках, вздовж доріг, у зелених зонах міст... І жодне з них не функціонує згідно проекту. Ми досі не оцінили сповна небезпеки, дже-

ІНТЕРВ'Ю

нити скидання неочищених стоків (сюди входить і так звана зливово-каналізація, шкідливий вплив якої на природу є докормом фактом). А для цього необхідно скласти схеми випускання стоків у ріки та водойми у великих населених пунктах.

По-друге, пора нарешті на практиці створити водохозяйствні зони, висадити по берегах дерева та кущі там, де їх немає. По-третє, в районах та містах влаштувати хоч би примітивні відстійники намулу; вивести з водохозяйствних зон тваринницькі ферми, заборожити влаштування в них літніх таборів для худоби; обмежити до мінімуму (або й зовсім припинити) використання хімікатів на полях, які прилягають до річок та водойм.

По-четверте, треба повернути рікам можливість самоочищення. Візьмімо хоч би й притоку Інгулу Сугоклію. На ній сьогодні добрий десяток штучних вододойм. Де ж візьметься вода в Інгулі, коли із таких річок, як Сугоклія, вона йде на наповнення безлічі ставків?

КОР.: Можливо, назріла вже й потреба створити в області спеціалізоване підприємство, яке б займалося розчищенням русел хоч би в межах міст?

ГАМОВ: Я казав і кажу: багато бід у нас від того, що річки у нас «німі», у них немає конкретного господаря. Формально такими вважаються місцеві виконкоми, але кожному зрозуміло, що їм не до річок.

Втім, є у нас і досвід впровадження водозберігаючих технологій. Приміром, на Побузькому нікелевому заводі діє три системи оборотного водопостачання, а очисні (єдині такі в області) мають запас потужності. Жаль, що досвід побужців досі нікому не пригортався. На автобазі обласного управління є система миття автомобілів із оборотним водозабезпеченням, на деяких підприємствах практикують використання термосів для зливання й багаторазового використання води взимку. Та, знову ж таки, подальшого поширення цей досвід не має.

КОР.: Мабуть, доречно буде назвати тих, хто на сьогодні є найбільшими забруднювачами навколишнього середовища.

ГАМОВ: Парадоксально, але такими є найперше під-

розділи нашого агропрому, в тому числі його переробної промисловості (молочної, хлібопекарської, цукрової, спиртової тощо). Повітря особливо забруднюють підприємства виробничого об'єднання «Олександріявугілля», автотранспорт (у тому числі й приватний), асфальто-бетонні заводи...

Особливо слід наголосити на шкоді, якої завдають великі тваринницькі комплекси. Головна проблема — гній, який доводиться (через конструювання таких комплексів) одразу вивозити на поля. Під впливом цього гною, насиченого аміаком, гинуть бактерії й черв'ячки, які відіграють вирішальну роль у відтворенні структури ґрунтів. До того ж чимало такого гною прямо із комплексів або з полів потрапляє у водойми, де отруєно все живе, а також спричиняє небезпеку епідемії.

КОР.: Якщо до цього додати ще й хімікати...

ГАМОВ: Після перевірки використання хімікатів у Новоархангельському районі на початку року наша інспекція забила тривогу — треба було привертати до проблеми увагу відповідальних людей в усій області. І ви думаєте, це щось дало? Через кілька місяців перевіркою в Петрівському районі виявлено ті самі недоліки. Особисто я оцінюю це як злочинне недбалство. Особливо обурює, що проявляють його спеціалісти, які прекрасно знають про можливі наслідки забруднення середовища деякими хімікатами. До речі, хімікатів у колгоспах як правило, набагато більше, ніж того потребує господарство, через що вони сповна не використовуються, накопичуються і загрожуючи природі дедалі більшою бідю. Видавання хімічних препаратів теж нерідко відбувається «на око». Контроль продукції колгоспів та радгоспів на наявність у ній нітратів проводиться здебільшого формально, а приватного сектора — не проводиться зовсім.

До «комплексного» забруднення середовища немало додають і ті, хто недбало використовує нафтопродукти. На сьогодні серйозно забруднено ними підземні води в Новгородці, Мелітосі, Новомиргороді... Очистити такі води стає практично неможливо, а для самоочищення їх потрібні десятиліття.

При всьому вищесказаному, екологічної організації,

яка займалась би комплексним дослідженням ситуації, в області немає. В республіці — теж. І все ж є підстави твердити, що родючість ґрунтів, вміст гумусу в них постійно падають. Невивченим залишається вплив поливу на наші чорноземи. Ріків 15 ніхто не проводить інвентаризацію зелених насаджень, зокрема — в обласному центрі. Загалом господарями зелених насаджень є багато відомств, а від цього, на мою думку, — тільки шкода.

КОР.: Як ви оцінюєте участь молоді області в обласній комсомольській екологічній операції «Південний Буг», яка цього року проводилася вперше?

ГАМОВ: Попри скромну поки що віддачу від проведення операції, вважаю, що вона якоюсь мірою послужила пропаганді природоохоронних знань, згуртуванню ентузіастів природоохоронної справи. Їх, до речі, виявилось не так багато, як хотілось би, і все ж вони є. Як зробити так, щоб їхній вплив на названі тут проблеми і не названі (браконієрство, рекультивація земель, налагодження екологічного всеобучу) став значимішим? Мабуть, успіх можливий лише за умови зростання рядів прихильників операції і наявності у них плану дій. А очолити такий рух в районах цілком під силу райкомам комсомолу (чого, наскільки мені відомо, деякі з них і не пробували робити).

На прощання хочу повторити ще раз: у нас практично не лишилося часу на вагання, треба діяти всім — і державним, кооперативним підприємствам та установам, і кожній людині, котрій під силу хоч би трохи зробити корисного для захисту природи.

Віа розмову
П. СЕЛЕЦЬКИЙ.

живання й відведення води (завдання водопостачання на сьогодні в основному вирішено). Очисні споруди повсюдно перевантажені, очищення стоків через те неякісне. Така недоочищена вода згодом потрапляє у водоймища та річки. Ще більше ускладнює проблему неекономічне витрачання води.

Чи ж маємо надії на поліпшення становища? Так. Приміром, ведеться підготовка до наладки загальнообласних очисних споруд у Світловодську. Готуються до пуску очисні 11-го цукрозаводу (Добровеличківський район). Усуваються недоліки на очисних Кіровоградського заводу по виробництву м'ясостікового борошна (їх планувалося здати ще 1985 року). Підписано акт прийняття в експлуатацію очисних споруд вуглерозрізу «Костянтинівський» та Сагайдацької птахофабрики Устинівського району (останній, незважаючи на це, і досі не працює). Як бачимо на деяких об'єктах справа зрушила з мертвої точки...

дівництві очисних гідролізовно-дріжджового заводу, а на Заваллівському графітовому комбінаті — тільки 13,9 процента. Генеральним підприємством усіх названих об'єктів є трест «Кіровоградбуд».

КОР.: Із сумного досвіду знаємо: збудовані очисні — це ще не значить діючі. Чи ж наведений вами вище приклад — Сагайдацька птахофабрика — виняток?

ГАМОВ: Коли б то! Ось у селищі Петровому досі не експлуатуються очисні, збудовані криворіжцями ще 1980 року. «Обдаровують» природу брудними стоками і кіровоградські заводи по виробництву м'ясостікового борошна та ливарний, село Соколівське та санаторій «Лісова поляна» в Кіровоградському районі, місто Світловодськ, завод залізобетонних опор (с. Суботці Знаменського району)... Як не сумно, але це ще й не всі активні забруднювачі. До речі, деякі з неназваних тут були названі в публікаціях «Молодого комунара»...

редом якої є звалища в місцях, де вони неминуче забруднюють підземні води й поверхневі водойми.

У жодному місті нашої області немає полігонів для захоронення або знищення токсичних відходів, станцій для зливання фекалій, вивезених із вигрібних ям...

КОР.: Ми вже звикли до фрази, що резервом води є наші малі річки...

ГАМОВ: Їх в області налічується 438 (загальна довжина — понад 5,5 тисячі кілометрів). І всі ці ріки втратили на сьогодні своє господарське значення: вони замулені, забруднені, бідні на фауну. Причини цього були названі вже не раз: розорювання берегів, надмірне використання хімікатів, відсутність або знищення рослинності на берегах. Потрібні невідкладні, глобальні заходи для порятунку нашого як ви сказали, резерву.

КОР.: Ви маєте на увазі розчищення русел?

ГАМОВ: На жаль, цей захід є нездійсненним з огляду на масштаби і вартість робіт. Але вихід ще є. Перш за все рішуче припи-

ЗАВДАННЯ УЧАСНИКАМ

Щоб знати, як боротися із забрудненням річок та водойм, слід обов'язково мати схему випускання в них забруднених стоків. Додатковим завданням третього, останнього в цьому році етапу операції «Південний Буг», поряд із боротьбою проти браконієрства, стане складання схем випускання стоків у ріки та водойми у містах та райцентрах області.

Надіславши такі схеми до редакції, ви тим самим допоможете створенню загальнообласної схеми випуску стоків (про потребу її йдеться в інтерв'ю).

Нагадаємо, що третій етап щорічної комсомольської екологічної операції закінчується 1 листопада. Звертаємося також ще раз до Добровеличківського, Новоукраїнського, Новгородківського та Кіровоградського райкомів ЛКСМ України, які досі не відгукнулися на наші публікації, з пропозицією висловити їхнє ставлення до операції.

НЕОБХІДНІСТЬ оздоровлення Південного Бугу підтвердила проведена не так давно комсомольцями Хмельницької та Вінницької областей разом з групою «Служби Південного Бугу» Вінницького відділення фон-

даний доповіді про забруднення Південного Бугу та притоку до нього протязі у 480 пройдених кілометрів.

На цій нараді обрано міжобласний штаб операції «Південний Буг».

Де ви, ентузіаста?

ду культури України екологічна експедиція. Учасники її пройшли від верхів'їв ріки до м. Гайворона. У селищі Саврань Одеської області відбулася міжобласна нарада, на якій, підбиваючи підсумки експедиції, представники Українського фонду культури С. І. Коняць-

куди увійшли представники всіх неформальних об'єднань, що працюють для оздоровлення річки. Нині гайворонські природолюби, як і їхні сусіди з Миколаївської та Одеської областей, досліджують узбережжя

Південного Бугу та його приток, стан водохозяйствних і лісозахисних зон і місць, де можливе миття транспорту. Матеріали цінніших досліджень буде подано гласності на нараді природолюбів, яка має відбутися в листопаді у Вінниці, та передано в Український держкомітет з охорони природи. Певно, до збору матеріалів слід би включитися й учасникам обласної комсомольської екологічної операції з решти районів Кіровоградщини.

Доводиться лише пожалкувати, що на згаданій міжобласній нараді не було представників від Кіровоградського обласного комсомолу, ні від редакції «Молодого комунара». На мою думку, в нашій області операція «Південний Буг» проходила без належного розмаху й напруги.

Сподіваюсь, що цей мій лист читачі «Молодого комунара» сприймуть як сигнал до дії; природа нашого краю потребує термінової людської допомоги. Що ж стосується мене особисто, то я, як і мої однодумці - природолюби, добиватимуся, щоб пункт Статуту ВЛКСМ про охорону навколишнього середовища не сприймався як формальність, а спонукав спільчан до участі в природоохоронній роботі за місцем проживання. Зокрема — в екологічній операції «Південний Буг». Сподіваюсь, що мене підтримають ділом усі мешканці нашої області, кому не байдуже завтра природі нашого краю.

А ЧЕРЕНКОВ, член КПРС з 1940 року, ініціатор проведення обласної комсомольської екологічної операції «Південний Буг», м. Гайворон.

МОЯ
УЧЕНИЦЯ

З Оксаною я зустрілася зразу ж після її повернення із Житомира, де вона брала участь у республіканській олімпіаді з російської мови і літератури. Команда від Кіровоградської області виборола друге місце. Скільки хвилюючих хвилин лишилось позаду! Оксана згадувала, як готувалася до змагань, хід самих змагань у трьох турах, успіхи, перемоги своїх нових виступів.

Без зусиль не дається жодна перемога. Оксана здобула свою. Бо любить дівчина і навчання, і працю. Сьогодні її, третьокурсницю, знають в Капітанівському СПТУ № 10 всі.

В училище О. Колодій прийшла за рекомендацією своєї подруги після закінчення восьмого класу Дружельобівської школи. Однокурсники одразу ж потягнулись до неї, вибрали командиром групи № 2 слюсарів - апаратників. Навчалася Оксана лише на «відмінно». Про це свідчать перемоги в олімпіадах: семикласницею, вона виборола перше місце в районній олімпіаді з української літератури, першокурсницею — перемогла на обласній олімпіаді по історії, цього року в обласній олімпіаді з російської літератури серед училець області.

Задумується Оксана над своїм майбутнім.

— Подем від нашого села кілометрів три — і Липняцький цукровий завод, — розповідає Оксана. — Там трудяться мої однокласники і товариші. Виробнича практика дає змогу попрацювати на заводі, перевірити свої знання.

Хвилює 18-річну дівчину й інше. Через рік випускний. А що ж далі. На життєвих терезах Оксаниного вибору — два захоплення.

— Люблю свою професію — змогла б піти на навчання до технологічного інституту. Але й літературу не менше люблю, російську й українську: Лермонтова і Шевченка, Єсеніна і Стельмаху, Горького й Олійника. Кличе й філологічний фах.

Практика, рік навчання в училищі допоможуть Оксані зробити правильний вибір. Тільки не помились, Оксано!

Любить Оксана тихі, теплі вечори у батьківській хаті. Особливе щастя, коли збирається уся сім'я: батько Анатолій Степанович, обліковець тракторної бригади колгоспу «Дружба», депутат районної Ради народних депутатів, мама, Марія Яківна, завідувача МТФ цього ж господарства, комуніст з двадцятирічним стажем, член ревізійної комісії, старший брат Сергій зі своєю сім'єю, восьмикласниця Катя. Скільки переговорено в ці родинні вечори, які залишаються мудрим уроком для всієї сім'ї...

Почався останній в училищі навчальний рік для Оксани. Поспішас на заняття, готується до них старанно, годинами просиджує в бібліотеці. Проблеми перебудови хвилюють її вже сьогодні. Знає дівчина, працювати доведеться по-новому.

Працювати чи вчитись? Відповідь на це запитання Оксана Колодій зможе дати, мабуть, аж весною. Так не хочеться помилитись.

Ю. КРАВЧЕНКО,
Капітанівського

викладач
СПТУ-10.

Сімнадцять років працює майстром виробничого навчання групи електриків в Олександрійському СПТУ № 15 Леонід Олександрович Татарин. Після занять збігаються до нього захоплені в техніку хлопці. Усі витвори (серед них є й колишні експонати ВДНГ УРСР) представлені в кімнаті технічної творчості.

Фото В. ГРИБА.

Кожний театр починається з вішалки. Театр Саніча (Юрія Олександровича Жеребцова) починається зі спортзалу. Самого справжнісінького спортзалу. (Тільки не подумайте, що його перетворили на вішалку). Просто кожна репетиція розпочинається з... сорокап'ятихвилинної розминки, а потім ще 45 хвилин пластики і танцю. Тоді — на сцену. І так щодня: Щодня по 3—4 години. І займається тут близько 70 учнів.

Наступна фраза викличе, мабуть, в багатьох трохи скептичну посмішку: театр, про який піде мова, знаходиться не деінде, а в СПТУ № 9 м. Кіровограда. Театр — і в ПТУ? Не довіряли трохи і викладачі, і майстри училища. Аж поки не побачили «Тіля» — першу виставу своїх учнів. Дивувалися: «Невже оце мій шалопут на сцені... Не впізнаю». Так само з якоюсь недовірою відреагувала на інформацію і я, аж поки не побачила все на власні очі.

Театр молодий. Існує він всього другий рік, тобто другий сезон (так мене виправляли і юні артисти, і їхній керівник — тут все, як в справжньому театрі). І називається він «Етап». Не просто етап — як певний відрізок життя, не просто етап — як ріст, крок, а етап ще й як аббревіатура: експериментальний театр актуальних проблем.

Навіть уже в цій дописі конкретній назві є свій підтекст: учні не тільки виставляють актуальні питання на показ, а й сам по собі театр вирішує не одну важливу проблему. Для прикладу: щоденні репетиції, зайнятість не дають можливості і часу без потреби тинятися вулицями і шукати пригод. Більше того, є навіть конкретні приклади. Не буду називати прізвища того хлопчини, але з обліку у міліції його зняли. І це завдяки театру.

Ще одне. Театр взагалі зараз переживає кризу. Кіно, телебачення відсунули його ніби на другий план. Молодь швидше йде в кінотеатр, філармонію, а театр... На нього стали дивитися як на бабусю, що доживає свого віку. Надмета, яку перед собою ставив Ю. О. Жеребцов, була саме такою, щоб не говорити «А, театр...», а вигукували: «О, театр!». Можливо не до кінця це вдалося зробити, але що театральне мистецтво не «архі» — в цьому переконалися усі. Інакше, чого б щодня о 16.00 приходили вони сюди.

А справді, чим «приворожив» до свого театру учнів Юрій Олександрович? По-перше, театр незвичний тим, що він музичний. Музика переважно рок, тобто, та, яка подобається шістнадцяти - сімнадцятирічним. (До речі, компози-

тор також свій — Світлана Соколюк, керівник вокально - інструментального ансамблю училища). Поставили «Тіля», тепер йдуть репетиції рок-шоу «Снігова королева», можливо в майбутньому спробують передати через рок і шекспірівську «Ромео і Джульєтту». Смілива незвичність, правда! Але чому б і ні, тим більше, що самі учні цього хочуть.

САНИЧ
І ЙОГО
ТЕАТР

В колективі ще йде пошук, пошук свого репертуару, свого обличчя. Яким повинен бути «Етап»? Яка основна його тема? Це все вирішувати тільки юним акторам. Хоча... вже наприклад, доброзичливо запитували, чому, мовляв, не бере театр п'єс про комсомол, робітничий, трудовий клас.

— Ми не проти таких п'єс. Ми проти застарілих і неправдивих. Які в нас п'єси на робітничу тематику? Завод, невеличка любовна інтрига... Усі, як під кальку писані, — говорить Ю. О. Жеребцов. — Якщо ми хочемо, щоб діти наші були тут, в театрі, — такі п'єси ставити не варто. Попитайте, захоче він чи вона це грати. Недавно бігцем побачив по телевізору уривок з п'єси львівського автора Босовича. Не знаю навіть назви, але це те, що нам потрібно.

Як згадувалося, «Етап» навіть у розшифровці своєї аббревіатури зазначив, які теми піднімає він на сцені. Актуальні. Дуже складні п'єси, як наприклад, заплановану «Спрага над струмком» Ю. Едіса, ставити трупою (не побоюся цього слова) ще зарано. Поки недоросли. Психологічно, професійно, життєво, інтелектуально.

— Ще не можу заставити, — говорить Юрій Олександрович, — привчити їх до читання. Мало, дуже мало читають. Зрештою, це біда нашої школи.

Отже, які ж проблеми піднімає театр? Можливо, комусь вони видадуться не такими вже й геть актуальними, але я тоді перша буду сперечатися. Проблеми вірності, дружби, кохання, проблеми людської гідності, підступності. А «Снігова королева» буде закликати до одного: час негайно розтоплювати під людських сердець.

Після канікул знову акторський зал училища зачинається кожного дня

далеко за дев'ять годину вечора. Йдуть репетиції, розучуються ролі, щось виходить, що не виходить, нервує керівник... До відкриття сезону кілька днів, а ще де-хто не знає своїх слів. Може, забагато шуму і сміху, може, комусь ще бракує серйозності, а комусь ніяк не вдається якась фраза — не так. І знову все спочатку, все наново вже вкотре.

Працювати з учнями справді важко. Хоча б тому, що вчиться в училищі лише рік. Отже наступного сезону прийдуть інші, і знову все спочатку. Зрештою, є в колективі і ті, хто з самого зародження театру тут: вони вже працюють. Але все одно знаходять час, щоб прийти і Оксана Баркар, і Сергій Довгополов, і Наташа Кушпіль, і Андрій Уханов. І з армії листи пишуть хлопці.

Це вже колектив, міцний, згуртований молодий колектив однодумців. У них багато про-

блем. Дуже багато! Не всі їх розуміють, навіть, як не дивно, викладачі, майстри училища. Іноді не відпускають з якимось заходом («Усі йдуть прибирати вулицю, і вони нехай йдуть. Кращі, чи що?»), дехто взагалі вороже настроєний («Я не хочу, щоб ця дівчина до вас ходила»). Колективу нема в що, говорячи театральною мовою, вдягнути сцену. Самі ночами сиділи, зшивали мішки, щоб хоч якось прибрати місце дії (зрештою, як на мене, то в цьому навіть щось є, таке собі авангардистсько - молодіжне). Костюми їм пошили в ательє вищого ґатунку так, що всі самі перешивали. Так, театр — дороге задоволення. Весь час нові костюми, й декорації. Дирекція трохи підтримує, трохи своїми силами, допомагають і деякі викладачі. Завуч О. Шевченко, наприклад, сам зробив шпату. Нічого, як справжня вийшла. Деякі вистави роблять платніми: недорого, по п'ятдесят копійок. Але, і це головне, скептичних поглядів стало менше, в них повірили, а значить вони зуміли довести своє. Довести разом з Юрієм Олександровичем, із Світланою Соколюк, Аліною Куренковою, майстром виробничого навчання, а разом з тим, на громадських засадах, і асистентом режисера (дирекція учили-

ща ніяк не може затвердити її на цю творчу посаду, бо... в неї освіти технічна). І багатьох зацікавити театром зуміли, навіть з інших навчальних закладів. Приходити можуть усі — двері відчинені завжди.

...Після репетиції запитала дівчат та хлопців, що все-таки їх тримає в театрі.

Володя Петленко, учень СПТУ № 9, майбутній електромонтер: Звикли ми всі дуже. Я собі не уявляю, як би був без театру, Саніча.

Таня Немикіна, учениця СПТУ № 18: Цікаво тут. Ми випадково тут опинилися і не шкодуємо. В нашому училищі такого немає.

Роман Силаєв, Кіровоградський технікум механізації сільського господарства: Я тут недалеко живу: Бачу, вовтузяться, щось грають. Цікаво стало, прийшов подивитися. Так і залишився. У нас ще з технікумів є, здається, з машинобудівного чоловік з п'ять. Так, Саніч!

Усі позбиралися додому, а Володя Петленко згадав, як вони з товаришем жартували, що покликання їхнє — це театр, а хобі — електромонтер.

Що ж, в кожному житті є частка істини. Адже є серед вихованців ті, котрі вже мріють про театр серйозно. Щоправда, це поки тасмніця. Правда, Саніч!

Т. ТАРАСЕНКО.

МАЙСТРОВІ

НА ВСІ

РУКИ

▲ Якщо у магнітофона «Нота» порвався гумовий пасок, то на деякий час його можна замінити ущільнювальним кільцем з під кришок від консервних банок безгартського виробництва. Кільце розгартують і меншим діаметром встановлюють вниз — так воно не буде сповзати при роботі.

▲ Не засмучуйтесь, якщо в струччині з'явилася різьба холодового гвинта. Зніміть прижимну тарілку, підберіть гайку по різьбі і нагвинтіть її на холодовий гвинт, поставте тарілку на місце і розклектайте кінець гвинта. Струччині буде працювати відмінно.

▲ До пластикових підборів не просто прийняти набійки: вони йдуть дуже важко. Радимо просвердлити в підборах отвори, забити в них дерев'яні пробки і вже до них прибивати набійки. Триматимуться вони добре.

▲ Трандається, при різанні скла лінійка ковзає, і склоріз креслить нерівну лінію. Варто до лінійки прикласти декілька кусочків тонкої гуми, і цієї неприємності можна повністю уникнути.

МОДА І НАГОДА

Сьогодні певно не знайти юнака, тим більше дівчини, які б не хотіли одягатись модно. Їхні прагнення зрозумілі, та чи можна їх здійснити в Олександрії?

КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ?

Наше місто невелике, і магазинів-салонів «Молодіжна мода», які з'явилися останнім часом у великих містах, тут немає. Найна торговельну мережу покласти теж не доводиться, оскільки імпорт одягу різко скоротився, вітчизняна легка промисловість ще не досягла бажаного рівня, а до випуску одягу спільними радянсько-зарубіжними швейними підприємствами справа ще не дійшла. Тому часто ми звертаємося до ательє індивідуального пошиття, яких в шахтарському місті достатньо.

ПОПУЛЯРНИЙ «СИЛУЕТ»

Свій вибір зупиняю на ательє «Силует» не випадково. По-перше, мені його рекомендують друзі, справжні знавці сучасних напрямків одягу, по-друге, «Силует» — єдине в місті ательє, що спеціалізується на пошитті верхнього чоловічого одягу. Візьму на себе сміливість сказати, що на Україні міст, подібних Олександрії, які мають спеціалізовані ательє для чоловіків можна перерахувати на пальцях однієї руки.

Оскільки ательє в місті єдине, на плечі колективу лягло чимале навантаження, та ще більше — відповідальність за якість виробів, своєчасність виконання замовлень... Честь марки завжди легше загубити ніж потім відновити. Пам'ятаючи про це і працюють майстри-швейники.

...Переступивши поріг, мимоволі зупиняєшся біля вивішених в фойє зразків готової продукції. Це кожухи, пальта, плащі, куртки, костюми, брюки... Не просто модні, але й красиві, а головне — доступні в ціні.

— Все це можна замовити? — запитує у завідувача ательє комуніста В. І. Скляр, яка пропрацювала понад 20 літ на Олександрійській фабриці індошови і ремонту одягу, куди входить «Силует».

— Не тільки це, — каже Валентина Іванівна, — а ще й блузони, батники. Шиймо як із матеріалів ательє, так і з матеріалів замовника. Практично ми можемо задовольнити запити найвищого

клієнта. Бо звертаються до нас не тільки супер-модники, а й, скажемо так, дилетанти. Ось тут і приходять на допомогу наші закрійники-консультанти. Послуга ця безплатна і на перший погляд незначна, але користь приносить чималу.

Добра слава в місті ходить про бригаду швейників С. І. Маркової. Світлану Іванівну колеги називають майстром на всі руки. Її колектив першим запровадив обробку вузлів виробів за уніфікованою технологією. Бригада не має рівних у цеху за якістю. Працювати так, як Людмила Кочерга, Наталя Пінчук, Т. Я. Чалаузова, К. І. Матяш, Г. Г. Пакош, В. Я. Котенко, К. Т. Романова, прагнуть усі. Творчо і натхненно.

— Довгий час ми вже перевикуємо план, проте для нас це не самоціль, — мовить В. І. Скляр. — Шукаємо нові послуги. Так народилась форма виконання термінових замовлень за додаткову плату. Наприклад, брюки за бажанням замовника шиймо за принципом «сьогодні — на завтра». Можемо й випрасувати одяг на замовлення. Заповзятливими нас змусив бути госпрозрахунок. Саме тому ми прагнемо, щоб вироби наші були конкурентно спроможними. Не без гордості скажу, що це нам поки що вдається. Маємо ми постійних клієнтів, особливо з молодих. Їм здебільшого подобається одяг, виготовлений за зразками, які розробляються в експериментальному цеху фабрики.

«КУХНЯ» ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО

Експериментальний цех невеликий і за штатом, і за площею, яку займає. В одній кімнаті працюють два конструктори, два модельєри-закрійники, один технолог і п'ять майстрів-лаборантів. Оце й усі. Експериментальний цех — мозковий центр і гордість фабрики. Він практично й методично допомагає закрійникам всіх ательє міста, які входять до складу фабрики, а також розробляє колекції моделей із врахуванням напрямків моди. Тобто тих, які я бачив у фойє «Силуета».

— Госпрозрахунок сильно підстобнує нас, — говорить конструктор експериментального цеху А. І. Гаруша, — Тепер ми не просто прагнемо створити зразки модного одягу, а й скоротити строки від проекту до впровадження.

Свої зразки експериментувальники розробляють за досвідом Республіканського будинку моделей. Користуються й журналами мод соціалістичних країн. Багато чого підказує їм власна фантазія.

Популярність в Олександрії модельєра-закрійника із експериментального Віктора Микули можна порівняти хіба що з популярністю у світі таких законодавців мод, як француз П'єр Карден і наш співвітчизник Петро Зайцев. Це не перебільшення. Про це одноголосно мовили й колеги Віктора Петровича, і замовники, з якими доводилось бесідувати.

В. Микула в Москві і Києві досконало вивчив досвід роботи столичних майстрів. Багато займається самоосвітою. Тому й користуються його зразки великим успіхом, а від замовників відбою нема. У Кіровограді на огляді-конкурсі моделей зразки олександрійців зайняли перше місце.

Уваги заслуговує ще один досвід, аналогія якому поки що нема в нашій області. Майстри із експериментального організовують власними силами, залучаючи молодих працівників фабрики, демонстрування мод на підприємствах, в колгоспах, на будівельних майданчиках і в навчальних закладах. Робиться це не від випадку до випадку, а постійно. Після таких зустрічей кількість замовників безперечно зростає.

У КОЛІ ПРОБЛЕМ

Проте, одягнути олександрійців в модний одяг непросто. Надто багато проблем зібралось у швейників за минулі роки. Про них прошу розказати старшого економіста фабрики, секретаря парторганізації В. І. Глинченко:

— Взяти хоч би наші швейні і прасувальні машини. Всі вони «затертого» року випуску. Вони застаріли морально і давно не задовольняють нас. А промисловість продовжує тиражувати вчорашній день і до світового рівня вітчизняним машинам ще далеко. Або візьмімо проблему фурнітури. Її у нас нема. Нитки, гудзики блискавки, пряжки та інше — давно дефіцит. Не кращі справи і з сучасними матеріалами. Про цупку бязь, яку називають в народі «варенкою», мріяти не доводиться. А за джинсові тканини, не кажучи уже про «мраморовий котон», за плащі, утеплюючі матеріали типу дублерин і синтепон треба вести справжню боротьбу з поставальниками. Однак і вони безсилі що-небудь зробити. Чому? Відповідь проста: лівова доля всього перерахованого відправляється в Міністер-

ство легкої промисловості УРСР та роздрібну торгівлю, а побутовикам залишаються крихти. Буваючи на ярмарках, помітила, що промисловість досі не може угнатися за ринками моди, тому нам пропонують нерідко те, що вже не користується попитом. Корінна перебудова тут назріла давно.

Скажу ось і про таке. Ми багато говоримо й пишемо про госпрозрахунок. З початку року і наша фабрика теж так працює. Але особливої радості від цього ми не відчуваємо. Сподівалися, що з переходом на госпрозрахунок станемо справжніми господарями. Надії не справдилися. Нам зверху нав'язали такі завищені нормативи відрахувань від доходів на утримання апарату управління вищою організацією (Кіровоградського управління побутового обслуговування населення обласного центру), що на рахунок фабрики практично нічого перерахувати. Не берусь давати сьогодні якихось рекомендацій для вирішення наших проблем. Але розв'язувати їх треба негайно.

ПЕРСПЕКТИВИ

І все ж не хотілось би закінчувати розповідь мінорною нотою. Прошу поділитись задумами директора фабрики, комуніста В. Ф. Чалаузова.

— Хочу порадувати земляків приємним повідомленням, — говорить Валерій Федорович. — Для задоволення попиту олександрійської молоді на красивий і модний одяг при ательє «Люкс» найближчим часом буде організована бригада по пошиттю молодіжного одягу за типом салонів «ММ». Технологічно цикл тут буде замкнутий, тобто спочатку розроблятиметься модель, далі виготовлятиметься дослідна партія, а відтак, після вивчення попиту, вона або запускатиметься в серію, або її зніматимуть з виробництва. Ця бригада матиме статус КМК, до неї ввійдуть молоді, талановиті майстри, очолить цей виробничий підрозділ віртуоз своєї справи В. П. Микула. Надіємось ми й на те, що вдасться встановити прямі контакти з ткацькими фабриками — це дозволить без затримок одержувати наймодніший крам. Одне слово, перспективи обнадіюють.

Нам же, жителям міста, залишається сподіватися, що слова швейників не розійдуться з їхніми справами.

Вячеслав ЧЕБИШЕВ.

м. Олександрія.

На знімку: бригадир С. І. Маркова з молодими колегами комсомолками Наталією Пінчук і Людмилою Ночергою. Фото автора.

ЖУРНАЛ ДЛЯ ВСІХ

Шостий рік відлічує на своєму творчому хронометрі молодий республіканський письменницький журнал «Київ». Хочемо сподіватися, що наші читачі уже встигли подружитися з ним.

Яким же буде наш 1989-й журнальний рік? Що нового запропонує «Київ» читачам у цей перебудовний час? Про все, звичайно, важко сказати.

Тому назвемо найпомітніші твори і матеріали. У багатьох номерах буде публікуватися об'ємна праця видатного воєначальника, генерал-полковника Дмитра Волкогонова «Тріумф і трагедія». Це своєрідний політичний портрет І. В. Сталіна, побудований на маловідомих документах, фактах і спогадах.

З'явиться також фантастичний роман письмен-

ника складної і трагічної долі Володимира Винниченка «Сонячна машина» з належною оцінкою ідейних поглядів і художньої творчості автора. Будуть подані також репродукції з його живописної спадщини.

Вперше українською мовою друкуватиметься багатоплановий роман відомого польського літератора Єжи Єнджеєвича «Українські ночі, або Родовід

генія». Ця захоплююча розповідь про Т. Г. Шевченка витримала кілька видань на батьківщині автора і здобула широкий відгук у світі.

Тривалий час були недоступні масовому читачеві твори та історичні праці одного з найбільших істориків України академіка Михайла Грушевського. Ми суворо заслуговуємо його політичну діяльність у роки жорстоких класових боїв на Україні, його ідейні помилки, але віддаємо належне всьому

корисному, позитивному і цінному з наукової спадщини вченого. В кількох номерах журналу сподіваємося цікаві спогади з архіву академіка. Маємо намір також у 1989 році розпочати публікацію його багатотомної праці «Історія України — Русі».

Побачить світ у «Києві» славновісний «Реєстр війська запорізького» 1649 року. Публікація списків козацьких полків супроводжуватиметься популярним дослідженням біографії наших прізвись. Отже,

● ПЕРЕДПЛАТА-89

вам є нагода чимало дізнатися і про свої прізвиська, дорогі читачі.

«Київ» прагне задовольнити найрізноманітніші смаки і запити, бути журналом для всіх. І ми щиро сподіваємось, що ви станете його надійними друзями.

Петро ПЕРЕБИЙНИС, секретар правління Спілки письменників України, головний редактор журналу «Київ»

7 жовтня 1988 року

ІСТОРІЯ крейсерського яхт-клубу Світловодського заводу чистих металів веде свій початок з 1972 року. Саме тоді за проханням групи ентузіастів на чолі з Олександром Семеновичем Осадним завод придбав першу яхту. А вже через чотири роки на підприємстві з'явилась секція, зареєстрована при заводському клубі любителів фізичної культури. Невдовзі світловодці вже випробували свої сили у перших відповідальних змаганнях крейсерських яхт, організованих Київським крейсерським яхт-клубом за маршрутом Київ — Одеса — Севастополь. Змаганнях республіканського рангу, протяжністю маршруту понад 500 миль...

Біографія спортивного колективу тісно пов'язана з кожним його членом, адже зрозуміло, що саме люди, об'єднані однією метою, й пишуть ці біографії. У Світловодську мені довелося познайомитись із справжніми ентузіастами, в життя

яких яхти увійшли, як річ необхідна. Така, без якої ті свого життя не уявляють.

Один з них — Володимир Іванович Сич. Сам з Горького, але вважає себе світловодцем «на всі сто». Ще в дитинстві батьки Володимира приїхали до Кремгесу

ректор клубу, ніколи не хотів робити це своєю професією. Адже просто хоббі — значно краще і романтичніше...

— А взагалі, що таке парусний спорт?

— Мені запам'яталась одна телепередача. Саме в

найбільш характерний для шторму, коли останнє слово за технічною підготовкою екіпажу, а другий — для штилю, коли треба схопити свої нерви і йти до фінішу без повних вітрил. Серед яхтменів поширений термін «білим-білим», арозумі-

Болгарії. У Варні Світловодці зустріли своїх старих знайомих із Одеси, Миколаєва, Москви, Севастополя, Дніпропетровська, Києва. Але перед цією зустріччю був виснажливий маршрут Світловодськ — Херсон — Варна. Та навіть незважаю-

підприємства міста, а яхт-клубу присвячують свій вільний час. Всі вони мають сім'ї. Пробували, правда, звернутися за допомогою до інших підприємств міста, але ті на часткову кооперативну забудову затоки не згодні. Справа ця затягувалась вже на довгий час. Та й не це головне: прикро, що губиться ентузіазм і багато хто вже не вірить у вирішення цієї проблеми.

А дійсно, чому Світловодський райвиконком не розуміє вигоди з того, що «закріпившись» за затокою, парусники а часом забудують її повністю? У відповідь — застаріле: все або нічого! Проблема, що необхідно вирішувати, адже вже нині в затоці «зберігаються» матеріальні цінності на суму півмільйона. Ось і доводиться членам яхт-клубу по черзі нести тут вахту. А ще перші змагання наступного року відбуватимуться у квітні і дуже хочеться почути добрі звістки про нові успіхи парусників Кіровоградщини — краю степового, що ще приємніше...

Догого ж, починаючи з нинішнього року при яхт-клубі працює група підготовки, яку очолює Володимир Ільченко. Значить, розраховують світловодці на добру зміну. А можливо, саме серед них і зростає нині місцевий Володимир Мануйловий, який теж йшов колись до яхт-клубу хлопчиком?

С. БОНДАРЕВ.

м. Світловодськ.

НА ВІТРИЛАХ УСПІХІВ І ПРОБЛЕМ

БУДУЮТЬ СВОЮ РОБОТУ ПАРУСНИКИ СВІТЛОВДСЬКА

на будову електростанції і назавжди залишилися у цих мальовничих місцях. Тут Сич закінчив десятирічку, потім пішов працювати на завод чистих металів плавильником, освоїв професію столяра. Прийшов до яхт-секції і полюбив її. Нині він директор яхт-клубу. Та не слід вважати, що яхти — якась самоціль для Сича. Втім, йому слово: «Трапилось це зовсім випадково. І хоча нині я ди-

ній і було дано оцінку, що парусний спорт за фізичними навантаженнями посідає друге місце в світі після важкої атлетики. Більше ніколи подібного визначення я не чув, але найбільше згоден саме з ним.

Що ж, дійсно, влучне визначення. Адже необхідних з парусним спортом повідомимо, що тут як ніде виявляються два види боротьби: із стихією та із самим собою. Перший вид

ти який дуже легко, поглянувши на вітрила під час штилю. Мачта яхти немов сама підказує: «Білим-білим...».

— Яка основна якість яхтсмена?

— Витримка й наполегливість. Адже в парусному спорті на швидкі результати розраховувати важко, тим більше форсувати їх... Ще — працьовитість. Скажу відверто: аби підготувати яхту до сезону самому яхтсмену необхідно вміти обдирати її застаріле дно, ошкурювати, фарбувати й шліфувати його. Сковання по воді — одна з головних якостей яхти.

... Влітку нинішнього року світловодці вперше взяли участь у міжнародній регаті, яка втринадцяте проводилася у Варні й була присвячена пам'яті Георгія Дмитрова. Сто вісім красунь-яхт прибули до цього міста-курорта із Радянського Союзу, НДР та

чи на це, наші земляки виступили вдало. Яхта «Кристал», флагманом якої був Сич, посіла третє місце в групі тонників, а «Ехо» на чолі з Валерієм Кулибабою — друге.

І саме тут, під знаком успіхів у міжнародних змаганнях, мені хочеться розповісти про дійсні проблеми світловодців. А вони пов'язані з матеріальною базою клубу.

Володимир Сич і його товариші не раз порушували питання про будівництво причалу. Звернувшись до райвиконкому — віддайте, мовляв, нам п'яту частину території в затоці. Але у відповідь: беріть або всю затоку площею п'ять гектарів, або нічого.

— Як райвиконкомівці не розуміють, що нам на одному лише ентузіазмі таких обсягів не освоїти, — розповідав Сич. — Дуже мало людей, усі працюють на

Протягом останніх років футбольна команда колгоспу ім. Карла Маркса перебуває серед призерів Добровеличківського району. В її складі — колгоспники, агроном, механік, водії, школярі.

Фото В. ГРИБА.

У складі тих, хто захищав честь країни на Олімпіаді в Сеулі, був Вахтанг Ягорашвілі — переможець міжнародних турнірів у США та ФРН, чемпіон СРСР.

Фото В. СОКОЛОВА. (Фотохроніка ТАРС).

КІРОВОГРАДСЬКИЙ ТЕХНІКУМ МЕХАНІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПРОДОВЖУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ

на 1989 навчальний рік в заочній формі навчання

ТЕХНІКУМ ГОТУЄ: техніків-механіків сільського господарства
СТРОК НАВЧАННЯ: 2 роки 10 місяців.
Приймаються громадяни без обмеження віку, які працюють в системі сільсь-

кого господарства і мають середню освіту.

Механіки колгоспів та радгоспів, бригадири тракторних бригад та їх помічники приймаються поза конкурсом.

Вступаючі складають іспити з української або російської літератури і мови (твір) і математики (усно).

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ ЗАРАХОВУЮТЬСЯ БЕЗ ІСПИТІВ

Заяви про вступ приймаються в технікумі до 30 листопада 1988 року.

ДО ЗАЯВИ СЛІД ДОДАТИ ТАКІ ДОКУМЕНТИ:

атестат про освіту (оригінал), чотири

фотокартки розміром 3x4 см, (без головного убору), виписку з трудової (колгоспної) книжки, довідку про стан здоров'я (форма № 086/у).

Паспорт пред'являється особисто.

ПРИЙМАНІ ІСПИТИ ПРОВОДЯТЬСЯ: з 1 грудня 1988 року.

ПОЧАТОК НАВЧАННЯ: 2 січня 1989 року.

АДРЕСА: 316028, м. Кіровоград, вул. Волкова, 11, заочне відділення технікуму.

Кіровоградський педагогічний інститут імені О. С. Пушкіна

ОГОЛОШУЄ НАБІР

НА ВЕЧІРНІ ВОСЬМИМІСЯЧНІ
ПІДГОТОВЧІ КУРСИ

для вступу до вузів у 1989 році.

Заняття розпочинаються 1 жовтня і проводитимуться тричі на тиждень з 19.00 за програмою вступних екзаменів з таких дисциплін: історії, російської мови і літератури, української мови і літератури, англійської мови, німецької мови, математики, фізики, біології.

На курси приймають осіб, що мають середню освіту, а також учнів 10-х класів.

Потрібні документи:
заява на ім'я ректора;
квитанція про внесення плати за навчання (за вісім місяців) 50 крб.

Гроші пересилати поштовою переказом на поточний рахунок № 000141601 в житлосодбанку м. Кіровограда.

Прийом документів щодня, крім неділі, з 9.00 до 16.00, у суботу — з 9.00 до 14.00 за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. Шевченка, 1, аудиторія № 206.

Ректорат.

Кіровоградський державний педагогічний інститут ім. О. С. Пушкіна ПРОДОВЖУЄ НАБІР СЛУХАЧІВ

на підготовче відділення
без відриву від виробництва
(заочна форма навчання)

на спеціальності: російська мова і література, педагогіка і методика початкового навчання та оголошує набір слухачів на підготовче відділення з відривом від виробництва (денна форма навчання)

на спеціальності: українська мова і література, фізичне виховання.

Вступники подають такі документи:

1. Заяву на ім'я ректора.

2. Направлення встановленого зразка.

3. Характеристику, підписану керівниками підприємства (військової частини), партійної, комсомольської і профспілкової організацій, завіреним печаткою.

4. Документ про середню освіту (оригінал).

5. Витяг із трудової книжки (книжки колгоспника), завірений керівником підприємства чи колгоспу.

6. Медичну довідку (форма № 086/у).

7. Шість фотокарток 3x4 см.

Вступники особисто пред'являють паспорт, військовий квиток або приписне свідоцтво, а при зарахуванні — трудову книжку.

Прийом документів на заочну форму — до 25 вересня (для звільнених із лав Радянської Армії — по 1 грудня), на денну — з 1 жовтня по 10 ли-

стопада (для звільнених у запас із лав Радянської Армії — по 15 січня).

Співбесіди на заочну форму — з 25 по 30 вересня, на денну — з 11 по 25 листопада.

Початок занять: заочна форма — з 1 жовтня, денна — з 1 грудня.

Строк навчання: заочна форма — 10 місяців, денна — 8 місяців.

Умови прийому.

На підготовче відділення приймаються робітники і колгоспники, які працюють в усіх галузях народного господарства і мають стаж практичної роботи не менше двох років, за направленням підприємств і організацій; військовослужбовці, звільнені в запас із лав Радянської Армії, за направленням командування військових частин, старші піонервожати міських і сільських шкіл із стажем практичної роботи не менше двох років.

Приймаються особи з числа працюючої молоді, які направлені підприємствами, організаціями і установами на договірній основі в порядку цілової підготовки але не пройшли за конкурсом і не мають зазначеного стажу роботи, за умови успішної здачі ними вступних екзаменів. За такими ж умовами зараховуються інваліди I—II груп, яким, згідно з висновком лікарсько-трудових експертних комісій, не протипоказане навчання у вузах і які можуть відвідувати учбові заняття. Зарахування проводиться за результатами співбесід.

Довідки можна одержати в деканаті підготовчого відділення за адресою: 316050, вул. Шевченка, 1, кім. 19. Телефон 9-3130.

Перший у СРСР рок-фестиваль за участю зарубіжних «зірок», який побив рекорд Європи за кількістю слухачів — 100 тисяч

КОЛИ Б на початку серпня я сказав кому-небудь із любителів рок-музики, що Джонні Роттен, лідер колишнього флагамена панк-руху — групи «Секс Пістолз» приїде до Радянського Союзу, то мій співрозмовник тільки б пальцем біля скроні покрутив. «А ось уяси собі, — вів би я далі, — що Джонні Роттен буде виступати на одній сцені з Володимиром Кузьмініним...» І тут, напевне, врешт заморочений вітчизняний рок-фан побіг би до телефону викликати «Швидку допомогу». Але кінець серпня підтвердив таке фантастичне припущення: у фестивалі Рок Саммер (26.08.88 — 28.08.88, Таллін) взяла участь Джон Лайдон (колишній сценічний псевдонім «Джонні Роттен»), Стів Хаккет (грав у «Дженезіс» п'ять років до 1978 р.), Стюарт Адамсон (група «Біг Кантрі»), шведська «Скай Хай», Володимир Кузьмін («Динамік»), «Діалог», Як Йоала, крім того, ще 18 груп і виконавців — з Великобританії, Австралії, Фінляндії, Аргентини, Італії, Чехословаччини...

Концерти на стадіоні Уемблі — перший, для збору грошей голодаючим Африки, та останній, що проводився на честь Нельсона Манделі — зібрали не більше 80 тисяч глядачів. А Рок Саммер став для малянки-Європи рекордним — 100 тисяч. Порівняння з легендарним Вудстоком (близько 2 мільйонів людей) — більш ніж натягнуті, але репортажі журналістів та музичних оглядачів західних видань, були перенасичені саме цим словосполученням — «Радянський Вудсток». На Заході фестиваль мав офіційну назву «Гласність-88». Ясно, що висловлювання голови оргкомітету фестивалю Юрі Макарова про те, що коли б не було гласності, не було б і фестивалю, цілком справедливі. Західний варіант назви фестивалю привертав до себе увагу рок-світу і культурного світу взагалі: відомо, якою популярністю за кордоном користуються зараз самі поняття «гласність» і «перебудова». Так, здебільшого це мода: значки із зображенням радянської символіки, портретами керівника нашої партії, але й мода — це відображення політичних процесів загального потепління, а «Гласність-88», незважаючи на деяку рекламність, є чудовим прикладом руйнування старих стереотипів конфронтації двох систем, виплеканих у роки застою дипломатичних відносин Схід-Захід. «Гласність-88» — це досвід неформального спілкування молоді з багатьох країн, яку об'єднала на цей час рок-музика.

Але повернемося до таллінського рок-фестивалю. Спочатку про організаційні питання: хто, кому і скільки заплатив. Ідеологічний, так би мовити, дах — це Естонський комітет захисту миру. Безпосередні організатори та натхненники: республіканська держфілармонія, столичний клуб легкої музики «Муузік». Фінансовими організаторами були фірми з Фінляндії, нашого північного сусіда. Обійшовся Рок Саммер в 2 мільйони фінських марок і триста тисяч карбованців. Підготовка зайняла майже рік. Хельсінкська приватна радіокомпанія «Р1» і її директор Марко Веялайнен можуть бути задоволені: «навар» з фестивалю, як грошовий, так і у вигляді міжнародного престижу, був достатнім. Американи з телекомпанії «Ей Ти Ві» зняли кілька відеосюжетів про Рок Саммер. На фільми вже надійшло більше 200 замовлень, які будуть виконуватися за доллари. Не в збитку залишається і Юркі Хіт, власник фірми «Істейв шоу сервіс», завдяки якій вдалося перекинути 38 тонн апаратури із Хельсінкі до Талліна — на цілій колоні автомобілів. Організаторам з радянського боку можна було повчитися бізнесу, і до того ж найбільш високооплачувані музиканти — Лайдон, Хаккет, Адамсон — виступали без гонорарів (це в них було щось подібне відраженню, де, як водиться, оплачено тільки проїзд та добути).

Виступи проводилися на Співочому полі, де кожного року збираються з усіх країв Естонії любителі хорового співу. Стів Хаккет співав під звичайну акустичну гітару. Тепер він не тільки грав класичні твори, а виступав і як талановитий композитор. Під час прес-конференції його спитали:

- Говорять, ви працювали колись із Іегуді Менухіном?
- Це дуже гучно сказано — працював. Просто Менухін попросив одну із моїх піс для акустичної гітари — озвучити документальний фільм, в якому він брав участь.
- Філ Коллінз, Пітер Габріель та Стів Хаккет — хто вище?
- О, звичайно Габріель. Я його дуже поважав.
- Коли ви повернетесь у рок?
- Думаю, що не дуже скоро. Хоча всяке може бути. Мої симпатії часто змінюються. Із всього, що я любив, — постійні лише два «Б»: Бах та «Бітлз».
- Як ви оцінюєте радянський рок?
- Погано його знаю. Але бачив в Лондоні «Діалог». Сподобалось. Можливо буду записуватися разом з ними на «Мелодію», а потім продюсувати диск у Лондоні.

Бачимо, що англійському музиканту зовсім не відомо про такі наші акустичні групи, як «Акваріум» та «Крем». А може, його вразили симфо-рокові шоу «Діалога», зроблені у ключі раннього «Дженезіса»!

Шведська група «Скай хай» («Небо високе») грає негритянський блюз, хоча всі музиканти майже альбіноси — скандинави все ж. Під час прес-конференції на питання відповідав керівник Клас Інґстрьом.

— Ви недавно повернулися із Сполучених Штатів Америки. Як вас приймали на батьківщині блюзу?

— Ми брали участь у фестивалі. Він проходив у Новому Орлеані. Для нас дуже важливо було грати саме там — коріння музики, яку ми намагаємось робити, знаходяться в цьому місті. Ми виступали разом з великими Бі Бі Кінґом та Албертом Коллінзом, іншими чорними блюзовими музикантами. І, як мені здалося, не загубилися на їхньому фоні.

— В останній час цікавість до «Скай хай» у Європі зростає. Як, на ваш погляд, шанси скандинавського року?

— Я знаю одне — після зльоту «Європи» та «А-Ха» у нас зник комплекс неповноцінності. Ностальгічні і одночас експресивні блюзи «Скай хай» мали успіх у естонців та гостей фестивалю. Особливо у тих слухачів, кому вже далеко за тридцять — спогод про юністі, Джімі Хендрікса, «Лед Зеппелін»...

— Були на фестивалі і музиканти з досить сумнівною репутацією (мається на увазі їх поведінка на сцені у себе на батьківщині). Наприклад, група з багатозначною назвою «Ленінградські новби» у Фінляндії має стигну характеристику «банди молодих дикунів». Мабути, щоб підкреслити це, бас-гітарист Сакері Куроманен вийшов на сцену у пов'язці на стегнах і з ринком золотоділоного людюда. Всі зазмерли, очікуючи чогось непередбаченого. Але обійшлося без ексцесів: «Ленінградські новби» на фестивалі Рок Саммер не дуже тихо, але досить мирно грали старі виврені рок-н-роллові хіти, можна сказати, усіх часів і народів.

Розповідають, що Джонні Роттену (у перекладі «Гнилому» — зуби підводять) чинюники з міністерства закордонних справ у свій час запропонували десять мільйонів фунтів стерлінгів, аби тільки це втілення цинізму та розлуги вибралося геть за межі королівства. Приєднати доволу панків, а особливо їх квінтесенції — групи «Секс Пістолз» (переклад ви знаєте) точилися досить серйозні. І наші пресі це було ясно: вірний, нелюдий, всі вони такі там на Заході. Пана, наприклад, який приклад для радянських школярів!.. І ось Джонні у Радянському Союзі. Група «Секс Пістолз» розпалася: один з гітаристів вбив свою кохану, а потім і сам помер «на голці». Панк-рух пішов на спад. Джонні згадав про своє первородне ім'я. Тепер він просто Джон Лайдон. Одягнений у вечірній костюм з твду, напрохмалену сорочку, краватку. Лайдон чинив відповідь на запитання журналістів. Трохи дезорієнтована зачіска — волосся пофарбовано у рубіново-ліловий колір, заплетене у багато-багато косичок і склоте в яскравий пучок.

— Ким би ви стали, якби не були музикантом?

— О, боже. Я, мабуть, сидів би у тюрмі... Це правда, — і, як розповідають очевидці тієї знаменитої прес-конференції, Джонні затупив обличчя руками. Всі присутні зазмерли. Згідно стереотипу, цей замаскований панк повинен був запустити у того, хто спитав, тухлим яйцем. Але Джон сидів мовчки. Трохи перегадом він сказав:

— Я готовий до розмови. Продовжуйте.

— Ви були Роттеном, тепер — Лайдоні?

— Після того, як розпалася «Секс Пістолз», я взяв назад своє громадянське ім'я Джон Лайдон.

— Тепер ваша група називається «Паблік імідж лімітед». Виходить, що «паблік імідж» (громадська думка) вас цікавить більше, ніж секс?

— О, ні! У нас «паблік імідж» — це і є секс.

— Яка аудиторія вас приваблює?

— Хто завгодно — всі кольори, раси, форми, розміри і вікові групи.

— Вас хвилює, що думає про Лайдона глядач?

— Так. Тільки я хочу, щоб слухач сам для себе все вирішував, а не покладався на пресу. До речі, назву «панк» придумав не я, а британська преса. Я не люблю, коли на мене вішають ярлики.

Під час виступу Джон був одягнений в яскраво-зелені штани розмірів на п'ять більші, ніж потрібно, червону сорочку у крупний білий горошок.

Після першої пісні (цікаво, що вона починалася досить спокійно — наче балада) співак у розпалі викинув у дим куртку та штани, які були розірвані «заведеними» фанами. Джон знає, як розпалити публіку. Але є у його епатажі щось скване, неначе ключ, розгадка його клоунади та і самої особи, мабуть. На жаль глядачі побачили тільки по-

верхню буфонади. Вони скакали, співали, кажучи на жаргоні, «віда'язувалися». Лайдон не міг не помітити цього. Публіка не сприймала тонкої іронії, захованої в ексцентричному виступі «батька панк-року», який сміявся над панками, над роком, над самим собою — для того, щоб знайти серед метушні, сум'яття щирі, безпосередні взвешани між людьми. Несподівано Лайдон припинив виступ і вийшов за куліси. На біс виступів тільки один раз — аби відбутися.

Цікаво, що серед наших музикантів рок представляли тільки естонські групи: «Сінґер Вінґер» «Рок - Отел», «Ультіма Тхуле». Володимир Кузьмін з «Динаміком» показав пародію на самого себе. Йшов дощ. Невідомо для чого — може, щоб показати свою уяву владу над водною стихією Володимир надив кашкет морського капітана з великим блискучим «крабом». Ну, а піонерський галстук, пов'язаний на шиї колишнього рокера — нині естрадного співака — це ясно для чого. Щоб завоювати симпатії естонських піонерів. Але вони не знайшли цей трюк оригінальним, як і музику Кузьміна. Як і виступ Яка Йоали. «Діалог» теж «не вийшов» тут на міжнародний рівень. Група грала не концептуальні твори, що принесли їй славу, а просто шлягери, відомі по платівках і навіть по виступах у Кіровоградській філармонії. Всіх здивував принцип відбору радянських виконавців на цей фестиваль. Кузьмін замість Цоя, або Шевчука, «Діалог» замість «Телевізора», Артем Троїцький, основоположник вітчизняного рок-музикознавства сказав: «Я нічого не маю проти Кіма Брейтбурга і Володимира Кузьміна — це талановиті хлопці. Але ж Рок Саммер — це не поп-фестиваль. Цікаве зауваження зробив гітарист естонської групи «Ультіма Тхуле» Ріхо Сібул з приводу становища «російського року» взагалі і захоплення ним на Заході зокрема. Він сказав на прес-конференції: «Це ж цікаво, коли російський ведмідь танцює канкан. Якби до нас приїхала негритянська хокейна команда, не має значення, як вони будуть грати. Все одно буде скажений успіх...»

Ще одна закордонна «зірка» на фестивалі — Стюарт Адамсон. Він очолює групу «Біг Кантрі». Стюарт — один з небагатьох музикантів на Заході, якого зовсім не цікавить фінансовий результат його музики. Він здобув славу як талановитий гітарист, що має свою власну неповторну манеру гри на електрогітарі. У Великобританії її називають «шотландська волинка-гітара». Адамсон вводить у свої композиції елементи шотландського національного фольклору. Але це рок — саме тому «Біг Кантрі» виступала рекордний час — дві години: (10 раз на біс). Журналісти там же довго розпитували Адамсона:

— До вас дуже прихильно ставиться критика, і не дуже приязно шоу-бізнес. Наскільки відомо, ваші пісні уже кілька років не входять в «топи». Вас це хвилює?

— Абсолютно не хвилює! Ані те, що про мене кажуть і пишуть, ані те, як мене продають. Адже це не має нічого спільного з моїм справжнім «я». Головне, щоб ти міг проникнутися вранці, подивитися на себе в дзеркало і сказати: «Ти мені подобаєшся».

— Ваша музика має шотландське коріння, це зрозуміло — ви там народилися. Але чи не збіднюєте ви свій звук, граючи тільки на «гітарі-волинці»?

— Я перенонаний, що кожен артист повинен бути невід'ємною частиною тієї культури, з якої він вийшов...

Подія фестивалю — група із шведського міста Гетеборга під назвою «Лезе Нен» («Шкіряна черниця»). Важкий метал, на який прищеплено пагони панк-варіації. Групі вже десять років. Серед спеціалістів це дуже відомий колектив. Керівник групи, соліст Джонас Алмквіст білявий велетень, стрижений іжаком, так пояснює назву «Шкіряна черниця»: «Життя не таке страшне, як важкий рок, тяжка депресія, як в «чорних» варіантах рок-н-ролла, але в той же час не таке сонячне, як у цих дебільних поп-пісеньках: у небі ні хмаринки, «лав», «кісс» і ніяких проблем. Життя — це і страждання, і щастя. В рок-н-роллі чорна шкіра асоціюється з гріхом, чимось тяжким, небезпечним. «Черниця» в християнській релігії — символ чистоти. «Шкіряна черниця» — це життя, адже кожна людина — і святий, і грішник одночасно». Досить складно, але розібратися все ж таки можна.

У Прибалтиці буде показано відеосюжет, знятий на фестивалі. Може, і ЦТ колись дасть пару кліпів. Якщо побачите величезне зелене поле, що формою нагадує черепашку, велике скупчення людей назируги зробленої з дощок і металу тимчасової сцени — то знайте, це уривок репортажу про фестиваль «Рок Саммер», або «Гласність-88».

В. ШИЛО.

Чайнворд «Експрес»

1. Переносне житло деяких груп північних народностей. 2. Назва кількох видів рослин роду рододендрон родини вересових. 3. Мальовниче курортне і туристське містечко в Карпатах. 4. Суперечність у міркуванні, яка здається непереможною. У формальній логіці — парадокс. А. — Найбільша за площею частина світу.

А. — Рід рослини розових. А. — Самостійний музичний твір для голосу. А. — Елемент будинків, інженерних споруд.

ПРИМІТКА: чайнворд заповнюється спочатку за рухом стрілки годинника, потім від центру «А» до вказаної цифри.

Силва Л. РОМАНОВ.

ВІДПОВІДІ НА КРИПТОГРАМУ «ПІСНЯ»,
ВМІЩЕНУ В «МК» ЗА 24 ВЕРЕСНЯ Ц. Р.

1. Реприза. 2. Акорд. 3. Альт. 4. Гуно. 5. Щедрін. 6. Банджо. 7. Хор. 8. Чакона. 9. Аїда. 10. Блюз. 11. Дворжан. 12. Гайдн.

Відгадавши ці слова, ви прочитаєте куплет:
Ой чий же то воли
По горі ходили?
Та хіба ж то того, гей,
Козаченька,
що утрюх любили.

▲ На центральній площі древнього англійського міста Ріпон кожного вечора о довшій годині спеціальний гласштай трубить в ріг, закликаючи городян розійтися по доміках і лягти спати. Ця традиція збері-

гається з 1099, і за весь час була порушена тільки один раз, коли якийсь злодій вкрав ріг і... виміняв за склянку вина. Але наступного дня він розкавіс і викупив ріг назад.

▲ Нові правила руху в Пекіні дозволяють переходити вулицю тільки

на перехрестях з позначеними переходами. За винятком лише стариків. Старші сімдесяти років можуть переходити вулицю в будь-якому місці, а транспорт повинен давати їм дорогу.

▲ Зараз в середньому на сто жителів Землі припадає 12 телефонів, а десять років тому було 9. Більше всього телефонів на душу населення, враховуючи домашні, службові і телефони-автомати, в Швеції — 0,89 телефонного апарата на кожного жителя. Найчастіше користуються телефонами жителі США, де на кожного припадає 0,8 телефонного апарата. Кожен американець (враховуючи навіть немовлят) знімає трубку в середньому 4 рази на день.

Найкраще забезпечена телефонами Японія: один автомат на 128 жителів. В Італії — 138 чоловік на один телефон. Скрутіть в Індонезії — один телефон на 50 тисяч жителів.

▲ В архівах американського патентного відомства зберігається більше трьохсот патентів на прилади, які усувають хрип.

▲ Якщо вірити американському геологу Дж. Селібі, шмат Аляски не належав спочатку американському континенту. Вивчення намагніченості гірських порід, їх складу і закам'янілих вимерлих організмів, які є в цих породах, привело геолога до висновків, що та частина штату Аляска, яка прилягає до Канади зі сходу від Британської Колумбії і на якій знаходиться столиця штату — місто Джуно, належала колись... Австралії. Близько 375 мільйонів років тому цей кусясь відірвався від східної частини Австралії, проплив через Тихий океан, несподівано зупинився біля бережжя Перу, а потім «захопився» від Каліфорнії не-

велику прибережну частину з золотонісними жилами, приліпився до Аляски.

▲ На замовлення медиків чехословацька хімічна промисловість розробила склад аерозоля, який може використовуватися як обезболюючий засіб. Якщо тоненький струмінь цього аерозолю направити на хворий зуб, сильний холод створює обезболюючий ефект. І стоматолог може не використовувати традиційні ін'єкції. Аерозольовсім нешкідливий і не викликає ніяких алергічних реакцій.

ВИ ЗАМОВЛЯЛИ ПІСНЮ

ЖЕЛАЮ СЧАСТЯ
В ЛИЧНОЇ ЖИЗНИ

Музыка И. НИКОЛАЕВА.
Слова П. ЖАГУНА.

Да, у кожного з нас своя дорога,
І я не стану на твоєму шляху.
Не спешу, побудь со мною ще немного,
Потерять гораздо легче, чем найти.

Да, я сама себя не понимаю,
Не спрашиваю, с кем ты был и где,
Я у твоей любви тебя не отпускаю,
Не строя счастья на чужой беде.

ПРИПЕВ:

Тебя до порога провожу,
Слеза, застынет капелькой капризной,
И на прощанье вслеп тебе скажу:
«Желаю счастья в личной жизни!» 2 р.
Жить нельзя, надеюсь на счастливый случай,
Я все приму, что мне судьбой дано.
Вот уходишь ты и, знаешь, это лучше,
Нам с тобой вместе быть не суждено.
Я слез при расставании лить не буду,
Скажу тебе без лишнего слов:

«Прощай! Живи в любви и знай,
тебя я не забуду
И ты меня, прошу, не забывай».

ПРИПЕВ.

ПЕРЕВІРТЕ
ЗОРОВУ
ПАМ'ЯТЬ

ПОДИВИТЬСЯ НА
МАЛЮНОК ПІВХВИ-
ЛИНИ, НАМАГАЮ-
ЧИСЬ ЗАПАМ'ЯТАТИ
ЯКОМОГО БІЛЬШЕ
ПРЕДМЕТІВ. ЯКЩО ВИ
МОЖЕТЕ НАЗВАТИ
7—8 ПРЕДМЕТІВ, У
ВАС ДОБРА ЗОРОВА
ПАМ'ЯТЬ, ЯКЩО Ж
9—12, ТО ПАМ'ЯТЬ ВА-
ША ПРОСТО ВІДМІН-
НА.

поради

▲ Сухе волосся слід мити раз на 10—14 днів шампунем для сухого волосся, до складу якого входить лецитин, чи яєчним. Милом користуватися не можна. Протипоказані металеві гребінці — ліпше причісуйтеся щіткою. Пересушують волосся хімічна завивка, термобігуді. Може посипатися на краєчках сухе волосся й при знебарвленні «Блонд-Вікторією», «Блондораном», гідроперитом. Після миття не виполіскуйте волосся до висихання. Лишіть трохи піни, віджміть рушником і залиште сушити. Феном не користуйтеся.

▲ Жирне волосся теж не треба мити дуже часто, хоча воно й жирніє через 2—3 дні. Мийте раз на тиждень шампунем для жирного волосся. Можна вмивати туалетним милом, а шампунем лише сполоснути. В магазинах продається і спеціальний споліскувач.

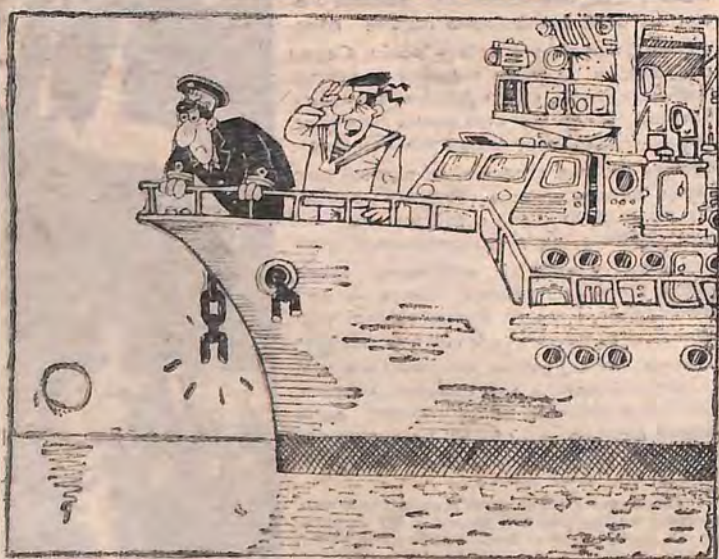
▲ Підсушує волосся зміна зачіски. Наприклад, сьогодні ви залишаєте його розпущеним, завтра зав'яжете хвостик, післязавтра робите косичку (якщо волосся довге). Відповідно хімічна завивка знежирює волосся. Можна через день промивати цілочку і пасма на скронях, де волосся жирніє найшвидше. Феном користуйтеся негарячим.

▲ Для зміцнення волосся й прискорення його росту можна користуватися хною (але пам'ятайте, воно надає рудуватого відтінку), рідинами «Кармазін», «Біокрін», «Хаа-фоон». Можна 1—2 рази в місяць змастити шкіру на голові теплою олією, потримати півгодини і старанно змити шампунем. Волосся не слід мити гарячою водою.

ВИВНО
ЧІКАВО
ВСЕРЖОЗ

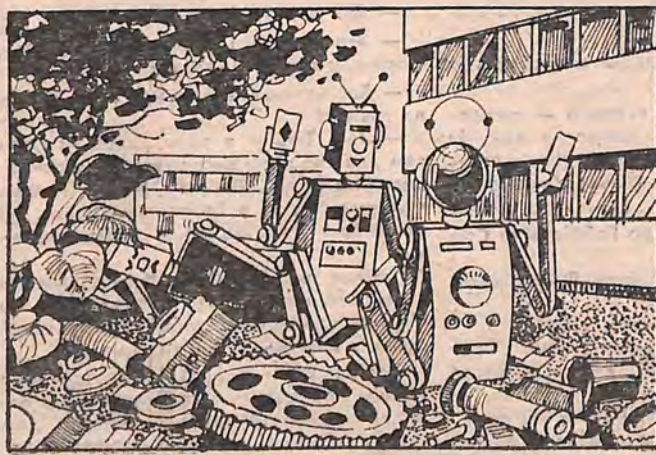
велику прибережну частину з золотонісними жилами, приліпився до Аляски.

▲ На замовлення медиків чехословацька хімічна промисловість розробила склад аерозоля, який може використовуватися як обезболюючий засіб. Якщо тоненький струмінь цього аерозолю направити на хворий зуб, сильний холод створює обезболюючий ефект. І стоматолог може не використовувати традиційні ін'єкції. Аерозольовсім нешкідливий і не викликає ніяких алергічних реакцій.

— Товаришу капітан, біля судна побували «металісти»!
Мал. О. ГУЦОЛА.

ГУМОР НАШИХ ЧИТАЧІВ

Жертви НТП.

Мал. В. КОЛІСНИЧЕННА

УВАГА!
УВАГА!
УВАГА!

У зв'язку з комплексним вирішенням житлової програми в місті Кіровограді і нарощенням потужностей добувального комбінату

КІРОВОГРАДСЬКИЙ МІСЬКОМ КОМСОМУ терміново проводить направлення робітників за комсомольськими путівками на КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДОМОБУДІВНИЙ КОМБІНАТ за спеціальностями, які передбачає штатний розпис 1988 року.

УМОВИ.

1. Всім, хто прибув, (одиноким) надається місце в гуртожитку з пропискою в м. Кіровограді.

2. Адміністрація зобов'язується тим, хто поступив на роботу, якщо він сімейний, до 1990 року надати малосімейний гуртожиток. А протягом семи років (тобто до 1995 року) забезпечити квартиру згідно загальної черги.

3. Працівник, котрий укладе договір, повинен відпрацювати на ДБК протягом 10 років.

Звертатися в Кіровоградський міський комсомолу. Адреса: провулок Центральний, 1.

Телефони 4-98-55. 4-95-36. Кіровоградський міський комсомолу ЛКСМ України просить адміністрацію підприємств, партійні і комсомольські комітети сприяти направлення на добувально-будівний комбінат своїх кращих представників.

Кіровоградський міський комітет ЛКСМ України.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой комунар» —
орган Кіровоградського
областного комітета
ЛКСМ України.

На українському мові

НАША
АДРЕСА:

316050,
МПС.

м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони:
редактора — 2-54-26;
заступника редактора — 2-29-92;
відповідального секретаря — 2-27-65; відділ:
літ. комуністичного виховання — 2-66-79,
4-64-21; комсомольського життя та економіки — 2-04-84; учнівської молоді і соціальних проблем — 2-59-82; фотолaboratorії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96;
коректорської — 3-61-83.
Газета виходить щосуботи.

Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України,
м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

БК 06252. Індекс 61103.

Зам. № 446. Тираж 52648.

над номером працювали:
художники — О. Босий
складач машинного набору — Л. Бруска, складач друку — Н. Старостіна,
Л. Урсаленко, коректори — Л. Коваленко, Л. Сердюченко, цинкограф — О. Щербина; друкарі — В. Чистяков, М. Янковий, відповідальний черговий — М. Медвідь.